

Εἰς τὸν ἔφετεινόν κωπηλατικὸν ἀγῶνα μεταξὺ τῶν Πονεπιστημῶν
Καῦμπριτς καὶ Ὀξφόρδης ἐνίκησε διὰ 48ην φορὰν ἀπὸ
δύτες ἡρχισαν οἱ ἀγῶνες, ἡ λέμβος τοῦ Καῦμπριτς

Μετὰ τὴν ωπὸ τοῦ στρατηγοῦ Φράνκο, καταστηψιν τῆς Μαδρίτης, ἡ Ἰσπανία πανηγυρίζει τὸ τέλος
τοῦ πολέμου. Εἰς τὴν εἰκόνα νέαι 'Ισπανίας μὲ τὰς ἑθνικιστικὰς σημαῖας ἐκδηλώνουν τὸν ἐνθου-
σιασμὸν τῶν.

Απὸ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα

Ἡ Κομοτινὴ καὶ ὁ ποταμός

ΚΟΜΟΤΙΝΗ, Ἀποθλιος.—Νέες νευρισμένη ἐποχὴ σου. Σκάει ἡ συνοικίας χωμένες πρὸς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν καὶ τὸν σταθμό, σπιτάκια μὲ κήπους καὶ αὐλές, περιβολάκια καὶ ἀγιοκλήματα καὶ φράκτες κοντές καὶ ἀνθισμένες, αὐλές μὲ κοριτσόπουλα πρόσχαρα, μὲ γυναικεῖτες ποδιές καὶ μὲ ὥραιο μάτια, μάτια διφανέμενα, νά ἡ πρώτη εἰκὼν τῆς Κομοτινῆς. Μεγάλη ἡ εἰκόνα, στιμόνι τὸ γιονόνερο, πολύχρωμη ἡ ζωὴ, ἀκαταδάμαστη μέσα στὸ κρύο ἡ προσπάθεια τῆς ἀνοίξιας, ἀκατάβλητη ἡ δύναμι τῆς ζωῆς, τοῦ κόσμου.

Αὐτὰ εἰνε, εἴπαμε, ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἐνὸς ποὺ βλέπει τὴν Κομοτινὴν ἀπὸ μακράν, ἀπ' τὸ βαγόνι τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀπὸ τὸν σταθμό.

Αὐτὰ καὶ τὰ ἀμάξια τῆς μεταφορᾶς σου εἰς τὴν πόλιν.

Γέρικα, ξεθωριασμένα, ξεροσαμρένα τὰ πετοιά τους ἔδω κ' ἔκει, τὰ καθίσματα σκληρά, ἡ τέντα τους μαύρη, σκοτεινὴ καὶ χαμηλὴ σὰν φτερὸ δανάτου.

Κι' δύως εἰνε συμπαθητικά!..

Κι' δύως εἰνε ποτιψητέα.

"Ἄς οργόθον δίτλα σου τὰ αὐτοκίνητα. Εσύ μπαίνεις στ' ἀμάξι καὶ διενείς πρὸς τὸ... παρελθόν.

Νομίζεις, κακουοίδη ἀνθρωπε, πῶς τεγένεις ἀπὸ τὴν κουραστικὴ κ' ἐκ-

νεύρισμένη ἐποχὴ σου. Σκάει ἡ στράκα τοῦ καμουτσικοῦ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι σου, ἀκοῦς τὴν παλαιάν προσφώνησιν πρὸς τὸν χαζεύοντα διαβάτην, ποὺ δυνάμιονε καὶ ποσθοῦσε τὰ ὄνειρά σου μιὰ φορά σὰν ἡσυν φοιτητῆς στὴν Ἀθήνα κ' ἔκανες «περοατζάδα» μὲ τὸ μόνιτστρο — μιάσιστη δρασμὴ τ' ἀγῶνι, φθῆτη ἡ δόξα, εὐκόλη ἡ ἐπίδειξις, χάρισμα σχεδὸν τὸ μεγαλεῖον.

— Βάρδα μπρόσι!..

— Βάρδα, κύριοις!..

Βλέπεις τούρκικα φεσάκια — μοναδικὸ φαινόμενο, ἵσως, σ' ὅλον τὸν κόσμο — βλέπεις ζουνάρια τούρκικα κόκκινα, πλατειά, βλέπεις μανῆρες καὶ ἐλαφρές σκιές χανουτισῶν νά γύρωνται μέσα στὰ διασιδία τῆς δροσῆς τῆς παγεοῦς. Βλέπεις καὶ ὄνειροπολεῖς καὶ μεταφέρεσαι. Μεταφέρεσαι, ἀλλὰ ποὺ;

"Όχι, βεβαίως στὸ ἀγύριστο τὸ παρελθόν, ἀλλὰ στὸ ἐνεστό, τὸ παρούσιο καὶ ἀσυγκράτητο!.."

Μόλις σταθῇ τ' ἀμάξι καὶ πατήσῃ: καταγῆς, συνέρχεσαι.

— Ποὺ είμαι;

— Στὴν Κομοτινή.

— 'Αδύνατον!

Ζητᾶς τὴν παληὴ Κομοτινή, τὴν χωριατοπούλα Γκιουμουλτζίνα, τὴν τεγένεις ἀπὸ τὴν κουραστικὴ κ' ἐκ-

σπίτια καὶ τοὺς δρόμους τοὺς στενοὺς, τοὺς ἀραιπάδες καὶ τὰ σκοτεινὰ καὶ τὰ στενὰ τὰ μαγαζιά, καὶ δὲν τὴν ἀνευρίσκεις.

Ζητᾶς τὰ Γύψτικα στὴν εἰσοδο, σφραγίδα μιὰς σκεδρωμένης καταστασεῶς: μοιρολατρείας, καὶ τὰ Γύψτικα ἔχουν φύγη, ἔχουν μεταληθῆσθαι σὲ ἄλλη γειτονιά.

Ζητᾶς «μιεζάοι», ὅπου σαριφοφόρες πέτρες, χειροδοκεφαλές σηκωμένες ἀπὸ τὰ βαρειά τοὺς μνημάτα, θά νομίζεις κανεὶς κυτταλούν θυμωμένες τὴν ζωὴ, καὶ βλέπεις γιαναστήρια ὅπου βράζει ἡ ζωὴ, βλέπεις σχολεῖα ὅπου θὰ ἀναζητοῦνται γενεῖς πνευματικῶς, βλέπεις μεγαλοποτές Γυμνάσιο, βλέπεις πάροι, βλέπεις καὶ λατούδι, βλέπεις μεγάλον τὴν Ἀγια Σοφίας ναὸν νά γέγονεται.

Προχωρεῖς καὶ βλέπεις γειτονιές χαρούμενες καὶ ἀνοιχτές, διάφορά δένδρα μὲ φιογκάκια ἀνθίνα ἀνοίξεως, γλάστρες μὲ λουλούδια, κόσμου γελαστόν!..

Καὶ προχωρεῖς ἀναζητῶν τὴν Γκιουμουλτζίναν τὴν παληάν...

— Πότε γίνενται αὐτὰ τὰ θαύματα!..

Μά ξαφνικά τὸ μάτι σου πέφτει σ' ἓνα μαρμάρινο μνημεῖο, μέσα σὲ δενδράκια ποὺ ἀπλώνουν κλαδίσκους σὰν γιὰ νὰ τὸ στολίσουν, σὰν

γιὰ νὰ τὸ διακεσμήσουν, σὰν γιὰ νὰ τὸ τιμήσουν.

Μιὰ ἐπιγραφὴ ἐπάνω σὲ γλῶσσα ὑπεραρχαϊκὴ σοῦ ἔξηγει τὸ θαῦμα περιέργου αὐτῆς μεταμορφώσεως.

Οθωμανὸς τῆς ύπαιθρου μέσα στὸ παζάρι τῆς Κομοτινῆς.

Τῆς Γκιουμουλτζίνας εἰς Κομοτινήν καὶ τῆς ἀγρότιδος Κομοτινῆς προσπαθοῦσης νὰ ἐπιδείχθῃ μὲ στολισμοὺς κυρίας τῶν μεγαλοπόλεων.

Τῆς Κομοτινῆς, συνέλθουσης καὶ προσαρμοσθείσης εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς καὶ προσπαθοῦσης νὰ δεῖξῃ τὴν ἀειστοκρατικήν της σήμερα κατάστασιν, μιᾶς πόλεως ποὺ ὑψώθηκε εἰς πρωτεύουσαν καὶ μάλιστα εἰς πρω-

τεύουσαν τῆς Θράκης.

Διαβάζομεν εἰς τὸ μνημεῖον τὸ ἐπίγραμμα:

'Αγάλητον θῆκεν δόνατα
καὶ γάρ,
ὑπὲρ Πάτος ἔπεσαν.

Ίδον τὸ θαῦμα.

Ἐπρεπε νὰ ἀρδευθῇ τὸ θρακικὸ γῆμα, δύος καὶ κάθε χῶμα, μὲ αἷμα ἐλληνικὸν γιὰ νὰ φυτώσῃ, δέση καὶ καρποφορήσῃ πολιτισμὸν, νέαν ζωὴν, πρόσδοτον, ἀνοιξιν ψυχικὴν τοι τόπου!..

'Αλλὰ μόνον τὸ αἷμα;

'Ο ιδρώτας, η σκέψις, η προσπάθεια;

— Τί εἰνε ἔδω; φωτάω τὸν ἀμαξᾶ.

— Η πλατεῖα τοῦ Δασίου.

Τότε ἐνεδημήθη καὶ τὸν πρῶτον ποὺ ἐκίνησεν εἰς ἀνάστασην γυγρούν ζωῆς τὴν ναρκωμένη γέλωνα ποὺ λεγόταν Γκιουμουλτζίνα.

Τὸν ἄλλοτε γενικὸν διοικητὴν τῆς Θράκης, τὸν κ. Σ. Δάσιον, ποὺ ἀνοίξει δούμους, ποὺ ἀνοίξει παροκτό μετέβαλε κομητήρια εἰς ἐκτόσεις ἀναγνωρῆς, ποὺ ἐπελήρηθρη πάντων, ἔκει ποὺ δὲν ὑπῆρχε οὔτε δογῆ!..

Άλια καὶ ιδρώς ἐλληνικὸς καὶ

• Ο δρέπων θελώνετε: Οι διπλωμάται δργωνίζονται προλάβουν τὴν παγκόσμιο σύρραξη!

Τὰ Κράτη ἔξοπλεζονται καὶ δύον ἡ προσπάθεια στρέφεται στὴν ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

ΑΡΓΩΤΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΜΑΣ

